

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Ndc/52/2023
Identifikačné číslo spisu: 7923203519
Dátum vydania rozhodnutia: 15.02.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:7923203519.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti X. X., narodenú J. a U. X., narodenú J., toho času umiestnené v N., deti matky W. U., narodenej J., bytom V. a nebohého otca M. X., narodeného J., o návrhu E. I., narodenej J., bytom V., na zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti, o nesúhlase Krajského súdu v Košiciach s postúpením veci Krajským súdom v Prešove, vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 8NcP/2/2023, takto

rozhodol:

Na prejednanie a rozhodnutie veci vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 8NcP/2/2023 je p r í s l u š n ý Krajský súd v Prešove.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) vec vedenú pod sp. zn. 8NcP/2/2023 s odôvodnením, že nesúhlasí s postúpením veci Krajským súdom v Prešove, lebo podľa § 3 ods. 5 písm. c) zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) s účinnosťou od 1. júna 2023 už nie je funkčne príslušným nielen na rozhodnutie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP, ale ani na rozhodnutie o nesúhlase Okresného súdu Michalovce s postúpením vo veciach spadajúcich pod prvú hlavu druhej časti CMP. Krajský súd v Košiciach sa domnieva, že hoci v § 43 CSP nie je *expressis verbis* špecifikovaný nadriadený súd, ktorý má rozhodovať v spore o miestnu príslušnosť, tento súd je potrebné určiť per analogiam podľa § 3 ods. 5 písm. c) CMP, a to vzhľadom na špecifickú povahu konaní podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP.

2. Krajský súd v Košiciach ďalej poukázal na § 3 ods. 3 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“) upravujúci obvody jednotlivých krajských súdov len všeobecne, nie však s prihliadnutím na špecifiká konaní vymenovaných v ustanovení § 3 ods. 5 písm. c) CMP, ktorý vníma v pomere špeciality k § 3 ods. 3 zákona č. 371/2004 Z. z. Krajský súd v Košiciach ďalej konštatoval, že v danej veci sa konanie o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej

starostlivosti začalo 25. septembra 2023, t. j. už v čase, keď bola účinná novela CMP, pričom miestna príslušnosť bola namietaná neskôr. Podľa Krajského súdu v Košiciach rozhodovanie o miestnej príslušnosti podľa CMP vyžaduje aplikáciu jeho špeciálnych ustanovení, ako i prístup do príslušných registrov, preto by sa jeho rozhodovanie o sporoch týkajúcich sa miestnej príslušnosti v konaniach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP ako nadriadeného súdu podľa § 3 ods. 3 zákona č. 371/2004 Z. z., po 1. júni 2023, pricílo účelu reformy súdnej mapy, vyjadrenému aj prostredníctvom § 3 ods. 5 písm. c) CMP.

3. Podľa čl. 3 ods. 1 CMP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa toho ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

4. Podľa čl. 3 ods. 2 CMP, ak takéhoto ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by prijal, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

5. Podľa § 6 ods. 1 CMP ak súd zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov.

6. Podľa § 6 ods. 2 CMP ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

7. Podľa § 3 ods. 5 písm. c) CMP, na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Košiciach je príslušný Krajský súd v Prešove.

8. Podľa § 43 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená (ods. 1). Ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané (ods. 2).

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Košiciach a Krajskému súdu v Prešove podľa § 6 ods. 2 CMP, príslušný na rozhodnutie o príslušnosti, posúdil dôvodnosť nesúhlasu s postúpením a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Košiciach s postúpením mu veci je dôvodný.

10. Z obsahu spisu vyplýva, že v predmetnej veci ide o konanie o návrhu na zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti, ktorý podala navrhovateľka E. I. dňa 25. septembra 2023 na Okresnom súde Trebišov, ktorý v zmysle § 5 a § 6 ods. 1 CMP postúpil predmetnú vec Okresnému súdu Michalovce ako súdu miestne príslušnému. Okresný súd Michalovce s postúpením veci nesúhlasil a s poukazom na § 112 ods. 1 CMP vyjadril názor, že súdom miestne príslušným na konanie je Okresný súd Trebišov, v obvode ktorého mali maloleté deti v čase začatia konania, aj v čase postúpenia veci Okresným súdom Trebišov, bydlisko určené iným zákonným spôsobom, preto podľa § 6 ods. 1 až 3 CMP predložil vec na rozhodnutie Krajskému súdu v Prešove. Krajský súd v Prešove vychádzajúc z čl. 4 ods. 1 CSP v zmysle § 43 ods. 2 CSP v spojení s § 6 ods. 2 CMP postúpil vec na rozhodnutie o nesúhlase Okresného súdu Michalovce s postúpením veci Krajskému súdu v Košiciach, ako súdu nadriadenému Okresnému súdu Michalovce podľa § 3 ods. 3 zákona č. 371/2004 Z. z. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. augusta 2023 sp. zn. 1Ndob/7/2023 a uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 29. novembra 2016 sp. zn. III. ÚS

824/2016.

11. Najvyšší súd upriamuje pozornosť na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 4. mája 2010 sp. zn. III. ÚS 72/2010 publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 20/2010, v zmysle ktorého nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov, ktorá zahŕňa aplikáciu abstraktných právnych noriem, a to vzhľadom na špecifickú povahu konaní na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov, je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu.

12. Je nesporné, že funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Košiciach je Krajský súd v Prešove (§ 3 ods. 5 písm. c) CMP). S prihliadnutím na špecifickú povahu konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, v rámci ktorých súd rozhoduje aj o zverení detí do náhradnej osobnej starostlivosti podľa § 111 písm. p) CMP, pri aplikácii vyššie citovaného čl. 3 ods. 2 CMP a s prihliadnutím na zachovanie princípov všeobecnej spravodlivosti a princípov, na ktorých spočíva CMP tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov, možno dospieť k záveru, že v týchto veciach bude nadriadeným súdom Krajský súd v Prešove (kauzálne nadriadený súd). Opačný záver by sa prial účelu súdnej reformy, popieral by jej zmysel. Je potrebné mať na zreteli aj zachovanie plynulosti a rýchlosti konania. Nie je možné vykladať pojem nadriadený súd v danom prípade inak, než vychádzajúc z uvedených princípov.

13. Poukazovanie na zákon č. 371/2004 Z. z. nie je namieste, pretože tento upravuje sídla a obvody krajských súdov len všeobecne, bez prihliadnutia na špecifiká konaní vymenovaných v § 3 ods. 5 CMP, ktorý je vo vzťahu k § 3 zákona č. 371/2004 Z. z. v pomere špeciality. Rovnako nie je možné prihliadnuť na uznesenie najvyššieho súdu zo 16. augusta 2023 sp. zn. 1Ndob/7/2023, na ktoré poukázal Krajský súd v Prešove pri postúpení veci, nakoľko konanie v danej veci sa týkalo rozhodovania o námietke zaujatosti sudcu, v konaní inej povahy a v čase pred účinnosťou zákona č. 371/2004 Z. z. v znení novely vykonanej zákonom č. 150/2022 Z. z.

14. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Košiciach s postúpením mu veci Krajským súdom v Prešove je dôvodný, preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia.

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.